

AUTHOR JACOB BEN ASCHER

NO. 209

TITLE P'ID D'IK TIC
[TUR ORAH HAYYIM]

RR _____

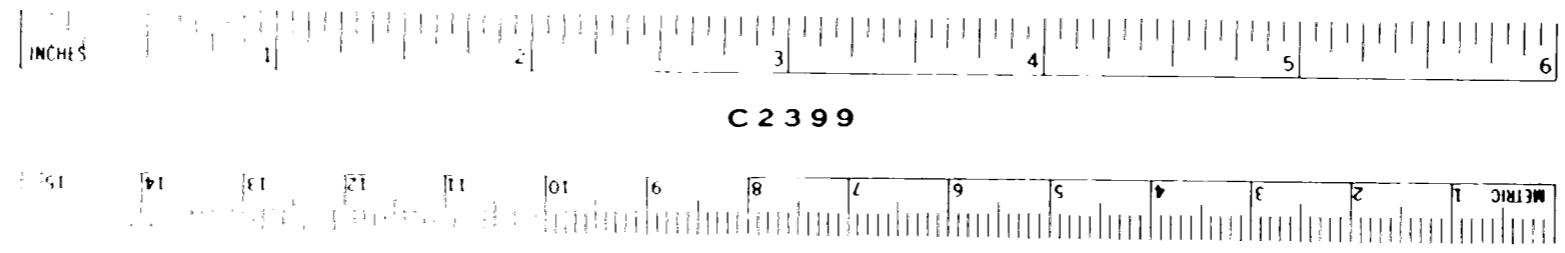
IMPRINT [PORTUGAL, 1490]

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

CALL NO. GOFF, HEB-52 ; ACC. 72057

DATE MICROFILMED _____

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

FILMED FOR THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA

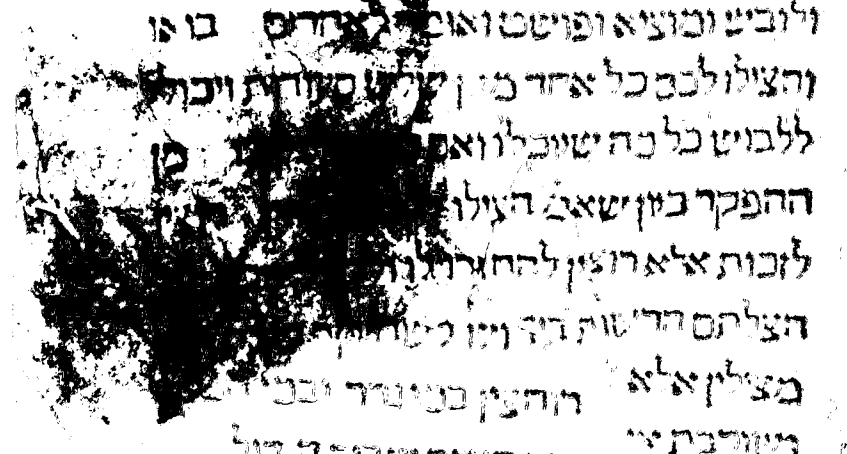
XEROX University Microfilms, Inc.
A DIVISION OF KODAK CORPORATION

גידך מצוה בנותן שקיט לפרוד
שעור התורה כותר לכתחלה
ע"י להתיר בכל יום כותר לכתחלה
ויתב בספר התורה הצעות שקושרין
באבנט ואין מתירין אותן אלא כשחלפין
הכמותם אצלו לקשרן בשבת רצונות
שבבנר שעל הכתף שמהדקן בהן הבנר
שיצאו אסור להחזירן חייטין שמא יקשור
מתירין בית הצואר מקשר שקושרו
כובס שאינו קשר של קימא אבל אין פותחין
אותו כחדש שמתקן כנא הוא קושרין
דלילבור אף בחבל ולא חייטין שמא י
יבטלנו שם ויהיה של קימא והוא שיהיה
חבל של נרדי אבל חבל דעלמא לא ועניבה
כותרת אף בחבל דעלמא דאלו קשורה היא
קושרין חבל בפני הפרה בשביל שלא
תצא אפ"י בשני ראשי הפתח ולא חייטין
שמא יתיר ראש האחד ויציאנה דרך שם
ויניח ראש השני קשור מטלטלין חבל
נדין לקושרו באכוס ובפרה ולא חייטין
שמא יתיר ראש האחד ויניח השני קיט אבל
חבל דעלמא לא בשבת
חייב ולענין המתבשל
פלגור מאיר סבר אמר נעשה בשונג כותרת
אפ"י בו ביום בק לו בין לאחרים ואם נעשה
במזיד אסור בו ביום אפ"י לאחרים ובמצא
שבת כותרת אפ"י לו וד"ה סבר בשונג
כותרת למצא שבת אפ"י לו ביום אסור
אפ"י לו וכלמית ולארה
יחנן הכנדר
כותרת

אסור בו ביום לאחרים ולעירב מדרג
ורבי יצחק ז"ל פסק כר טאור בשבת
אפ"י לו בו ביום ובמזיד אסור בו ביום
לאחרים ולעירב מדרג לו וד"ה
חלוק בכל מנישה שבת אבל עירובין
כתב דוקא במבשל בשבת ביום כותרת
אפ"י לו דמעיקרא הו"ל כוס אביה שוחט או
ישאר מלאכות דמעיקרא לא חייב כלל כגון
הדליק נר אפ"י בשונג אסור לו ואתה שבת
השוחט לחולה לא ישנא חלה אתמאי
לא ישנא חלה היום מותר לביש לאבלו הו"
ובלא מליחה אבל המבשל לחולה אסור
לבריא שמא ירבה בשיבילו כשם שאסור
לביש באור כך אסור לביש בתוך דת הליה
כגון ליתן ביצה בצד הקדרה בשיביל שתצלה
ואפ"י בתולדת חמה נמי אסור כגון סודר
שנתחמם בחמה אסור לתן בו ביצה כדי
שתצלה גזירה אטו אור אבל בחמה עצמה
כגון ליתנה בחמה או ליתן מיס בחמה כדי
שיחמו כותרת וזכור להטמנה בדול
ובאבק דרבים כדי שתצלה אפ"י תבשל
שנתבשל כבר יישבו משום בישול אם
נצטנן כבר אבל בענין הותח לא ואם לא
נתבשל כל צדכו אפ"י אסור נתבשל כמאכל
בן דרוסאי יש בו משום בישול אפ"י בעורו
דיתר והני מילי שיש בישול אחר בישול
בתבשיל שיש בו מרק אבל דבר יביש
שנתבשל כבר כות לשרותי בחמין בשבת
תקבל ישבא בחמין לפני השבת פירוש
תבשל כבר כות לשרותי בחמין וכוקין
עולתא דר' אבא שנתבשלה כל
עשה וכל שלא בא בר
בחמין ביי
חמין

לדעה בהצד כדו שתינו ותירפא
בדו יבול להעמידה במים
שהצטנן ובניל התרופות אשר
להעמידה אבל אלא הראש וצול התירו
שיש לו אורהים ביטבת ואין לו מקום
להכניסן או שאין לו מקום לבית המדרש
מש לו אוצר תבואה יכול לפנותו ביטבת כדו
לזכונם האורחין או לפנות מקום לבית
המדרש אבל שלא לצורך מצוה אסור
למנותו וכיצד מפנהו היה האוצר גדול מפנה
ממנו חמישה קופות היו שם הקופות מפנה
בית ארבעה אבל כלו לא יפנה שמה יבא
לדמועות נוספות יבא מפנה אלו ארבעה
אם קופות לא יחלקם בקנות קטנות
להלכה בהרבה פעמים כדו להקל רמישו
במי שמרגע בהלוך ואוושא מילתא טפי
ואלו אוה קופות שפנה היינו אפי לאורה
אחד ואם באו לו הרבה מפנה כשיעור הזה
לכל אורח ואורח ובלבד של אפנה אחד
לכל דאבוא כדחאיתרתא אלא כל אחד
ענה ליגשו וליקה ביטבת
אם חוץ בלא קודם סעודה
וכל להציל כדו יגיון שליש סעודות הראו
לאדם לאדם והראוי לכהנה לבהמה
ובשהרית כזון שני סעודות ובכנה כזון
סעודה אחת ודוקא בבית שהרלוקה בו
אותם לא יצילו יותר מכדו צורך היטבת שאם
יצאו יותר איבא למיחש בתוך שהוא כרה
בהצלה ישבת היטבת ויכבה אבל במקום
יבויבס לו ליקה וראם שותנין א
החוקה לא כהילי כולו האו וכדו לה
וכתב בעל התרופות דאפי מקוח
קצת יכולים להציל רב
לאיסור כדוק צדו

ח מותר לניק ביטבת ככמה
בארבעה אמות וכן אם זבון אסור ביטבת
ליתנו יכול להחכל כה ישבנו כסתבו ולא
שאין לחוש לאיסור כדוקצה במקום להיה
להיה לי שהוא אסור שלא התירו
שהיה חך לשלול פוית אחות כדאבד
אבות אלא כדו שלא יבא לשי איסור האורח
לשלולו להרא אבל הכא דליכא למשה
שיבא לודי איסור נחול מזה שודאי ירא
להוציא כפניהם ועוד אפי אם כוציא אין
בו איסור דאוריתא לרדן שאין לנו רישות
הדבס ונס בדלקה נמי ליכא למיחש שמה
כבה כל זמן שלא הטיעה אפלו הריבך
ודא איסור יחצול זבדו הכדוקצן כפני הפסד
כמוני הצל פת נקחה לא יציל פת הדרגה
אבל איפכא שרנו לצדק ויוסי יביטו ים
לשבת אבל לא מפני לזום הכופרים וכן
ולא לשבת הבאה והאדאין מצילין אלא
כזון שליש סעודות היינו דוקא בשני בליס
אבל בכלי אחר מלא מצילו מלא אפי הוא
כחוק הרבה ואפי פירוש שלתו וקפל
והביא ליחבון ודוקפל וחבא לתוכו שרי
כיון שכווצים הכל בפנס אחת חובש כל
כה שיכול ללבוש וכוציא אפושט ודוח
וילבוש וכוציא ופושט ואם יצדחס בו או
והצילו לכס כל אחד מן של סעודות ויכתי
ללבוש כל כה שיעכלו ואם
ההפקר בין שאם הצילו
לזכות אלא רוצין להחזירנה
הצלתם הרישות היה וינו כשתחוק
מצילין אלא החצק בני עדר יבבי
מעורבת אף הניסם שבת גדול
הן זבן ררך לחתו

וזן ציבין אלא בישול מעט והרחתן הוא
 מד בישול. ובתב הרב רבי אליעזר
 במין. שאין בישול אחר בישול ברם
 בישול שואפה אונצלה ויש בו משום
 בישול אבישלו אחר כך במשקין א
 ואחר לתפפת אפילו לתוך כלי שני רותח
 שזה שולח. ותימה למה אכרו לכלי שני
 ואיפשר שיהיה ליה לכלח דקאמר במרא
 ליו לישנא ובישול אפי בכלי שני ואינו
 נראה לאוסר בכלי שני. ובתב הו פרץ
 שבאפמה יחד אפמה וצלמה אחר צלמה יש
 אוכרו שום. אסור לדבריו הו אלעזר כמיין
 ודוא כתב יצאנו לדבריו אין אפמה אחר
 אפמה ולא צלמה אחר צלמה. כלו שיש
 בו תבישול קר אסור ליתנו על גבי קדרה
 הטמונה כדי שיתחמם אפי הקדרה חמה
 בענין שיוכל העלוק להתבשל. ואם אינו
 יכול להתבשל כותף אם אין בו דבר קרוש
 אבל אם יש בו דבר חם יכול ליתנו עליו כדי
 שישכר חובו. כלוראישון מבישל
 אפי לאחר שהעבדו מעל האיש הלכך אסור
 ליתן בו אפי בשר שוח אעפ שצריך בישול
 רב ואינו כתבישל בה לחלוחית שבה א
 כתבישל. ומותר ליתן בו מלח שאינו
 מכהר להתבשל. מחס של נחשת א
 שהעבדו מעל האיש ואין בו מים או שיש בו
 מים חמין לא יתן בו מים מעטין מפני שחן
 כתחכין אבל נותן בו מים רבים להפיש
 עין אם כפועפעין אותו ומחזיקין אותו
 יאנו כתבין לכך. כוס שהו
 כלוראישון לשתיה
 שיתן חמין

חמין הרהבה ומביטלם ה
 עמיה. אבל לערות מהן לתוך
 היתאה נבר. וכן הדק בכלי ר
 לשתיה שמותר לערות מכנו לתוך צנן
 ואסור לערות צונן לתוך ויהי מעט צונן
 אבל אם הן מרובין ואין יכולין להתבשל בהן
 אלא להפינ צנתן מותר. מותר ליתן קיתו
 של מים או של שמן כנגד האש להפינ צנתן
 ובלבד שיתנס דחוק מן האש בענין שאינו
 יכול להתחמם באותו מקום עד שתהא ה
 סולדת בו דהינו כל שכרסו של תינוק נכוית
 בו. אבל אסור לקרבו אל האיש למקום
 שיוכל להתחמם שתהא ה סולדת בו ואפי
 להניחו שם ישעה קטנה שתפת געניו אסור
 כיון שהוא יכול להתבשל שם. וכן מותר
 ליתן הקיתון בכלי שני שיש בו מים חמים.
 אבל בכלי ראשון אסור ליתנו. ואסור ליתן
 אנפאנדה אפי ברחוק מקום מפני שהשומן
 שבה שנקרש חוזר ונימוח וזהו ליה נולד
 ואסור. ובספר המצות התירו כיון שאינו
 עושה בדים. ואם הראש אסר וכן כתב
 בספר התרומה. חייב והני
 מילי בכורר בנפת. וכברה
 או בורר לאוצר אפי ביד. אבל בידו כדי
 לאכול מיד מותר. הלכך הו לפניו אוכלין
 עם פסולת שלהם בורר ביהו לצורך איתח
 אבילה. ואם בורר חייב. בקנן
 ובתמחול לא. בידר בנפ
 דיא הו

Unique B.M. 100 (50) 22
 Van Shab...
 Faro? Lisbon

ליהנמי שהוא תרפא
 מעל נביהמכה על גבי פרקע
 ה. נפלה על גבי כר וכסת חזק
 ז. מקצת הרשעה ומקנה פי הככה
 ח. וזנלה קצתה שני ומקנה ורמיה ז
 ט. לא יקנה מפני שהוא ממרח פי משה
 י. והממרח חייב הטאת. אפלונית
 יא. שפירשה מן הארץ בחודש אותה תחת ז
 יב. העד על פי המכה. הפיס מורסא בשבת
 יג. לעשות לה פה חייב הטאת ואם אינו חושש
 יד. לעשות פה אלא להוציא הלחכות לכתלה
 טו. מי שנפחה דו ארתלו צומתה בין כרו
 טז. להעמיד הרס אבל לא בחומץ מפני שהוא
 טז. חזק ויש בו מישוס רפואה. ואם הוא מעונן
 יח. אף היין לו ככו החומץ ואסור. מי שנישמתה
 יט. פרקסו ארתלו ממקוכולא ישפשפנה
 כ. הרבה בצונן שזהו רפואתו אלא רוחץ ז
 כא. כדרכו ואסתרפא נתרפא. צפודן ז
 כב. שפירשה רובה וכן צצין שפרשו רובן פירו
 כג. שקרובים לנתק אם פירשו כלפי מעלה
 כד. שפירשה רובה וכן צצין שפרשו רובן פירו
 כה. פטור אבל אסור לא פירשו רובן ביד אסור
 כו. בכלי חייב הטאת כך פירשו רכל כלפי מעלה
 כז. כצירות על האדאמר רבה בר חנה אמר
 כח. דוהנן והוא שפירשו כלפי מעלה ומצערות
 כט. ארתו. אבל כדברי הדכבמ דאחא שהן ב
 לו. ענינים שכתב פירשו כלפי מעלה ומצערות
 לא. ארתו כותר ביד ואח צעירות ארתו אסור
 לב. יקנוף. ויש
 לד. יד

חלב מן הבהמה כותר לתק בשבת כמנה
 ואם הוא מצטער מחמת רעבון אסור בשבת
 וכותר ביום טוב. אין לועסין כסתביולא
 שפין בו השנים לרפואה ואם מכון לרה
 הפה מותר. כל מאכלים ומשקן שהן
 מאכל ומשקה בריאים מותר לאוכלן ז
 ולשתותם לרפואה אינן שהן קשים לקצת
 דברים והוא לן למיכר כיון שהן קשים לקצת
 דברים מוכחא מילתא לרפואה עביר אפיל
 הכי שרי כיון שדרך בריאים לאוכלם ז
 ולשתותם. וכל שאינו מאכל ומשקה
 בריאים אסור לאוכלו ולשתותו לרפואה.
 אבל אם אוכל ושותה ארתו לרעבו ולצמא
 ואין לו חולי שרי. אין עושין אפקדוין
 גרמת הקיא אפילו בחול מישוס הפכד איכלק
 ואם מצטער כרוב המאכל בחול מותר אפילו
 בסס ובשבת אסור בכס ומותר ביד.
 החושש במעו מותר ליתן עלהן כוס שיעירו
 ממנו חמץ אינן שיערוין יש בו הבל. כי
 שנישכתר שרפואתו לישוף כפות סיו ורנלק
 בשכך כותר בשבת. כתב רס במול אין
 מתעמלקן בשבת ואי זה עימול יסדורכין על
 נופו בכח כרוי שניע ווינן שאסור להולה לעע
 עצמו בשבת כרוי שיוע מפני שהוא רפואה
 ואסור לרחוק כרוי של תנוק כרוי להוציא
 הרעני שלו שחא יבא להשקותו ככנן ז
 חכישלשלין. וכנת לכפות כוס על הטיבור
 ולהעלותו ולהעלות אונס בין ביד בין בכלי
 עלות אונקלי שכל אחד מאלו אין עושין
 כרוי לחוש לשהיקה ויש לו צי
 רוחצין במיגדר ובמי המתו
 פה הפיס שביס הגדול
 עבן ררך לרהו

Tom Linabon
 (Stralen 98)

וּבְכֹכְבֵי שָׁמַיִם וְקוֹשְׁרֵי
בְּאֶחָד וְכָל שָׁכַן אֵלֵהֶם תֹּאמְרוּ
וְהַיְמִינִי בְנוֹלָד
שֶׁבַע אֲבָל נֹלָד לִשְׁמוֹנָה אִם אֵין כִּפְק
נֹלָד לִשְׁבִיעָה אִם לִשְׁמֹנֶה אִין מַחֲלֵלִין עֲלֵינוּ
אֵלֵא אֵם בְּנִי שִׁיעֵרוּ וְצַפְרֵינוּ וְאִסּוּר
לְבַלְשָׁרֵנוּ אֲבָל אִמּוֹ שׁוּחָה עֲלֵנוּ וּמְנִיקָתוֹ
מִפְּנֵי צַעַר הַחֶלֶב וְכֵן הוּא בְּעֶצְמָה יִכְוֶלָה
לְהוֹצִיא בִידָה הַלֵּב הַכֹּצֵעַר אֶתָּה אֲכֹכֵי
יִמְקָא שְׂרֵי פִירוֹ שְׁמֵי שְׁמֵן אֲבִדוּ יִשְׁנֵת פִּרְקוֹ
כַּחֲמַת צַעַר הַלִּידָה וְרוֹקָא בְּיוֹם הַלִּידָה אֲבָל
נִתְפָּרְקוּ אַחֵר כֵּךְ אִסּוּר אֲבָל לְכַרְכּוֹ בְּבִדָּה
שְׁלֵא יִתְעַקְכוּ אֲבִדוּ שְׁרֵי לְעוֹלָם וְרַחֲפוּ
כִּשְׁנוֹ פֶּלֶת עֵרְלֵת הַנְּרוֹזִישֵׁל תִּינוֹק מִשִּׁמְיָה
הַחַיָּה אֲצַמְקִיָּה לְתוֹדָה וּמִסְלֵקָתָה הַעֵרְלָה
לְמִקְוֵה מוֹתָר אֲנִיפִי שְׁפָעִים שְׁמִקְיָה
הַתִּינוֹק כָּל צַרְבֵי מִלָּה בִּישְׁבֵּת
מוֹהֲלִין וְפוֹדֵעִין וּמוֹצֵצִין וְנוֹתֵנִין
עֲלֵיהֶם כְּכֹון וּמִרְחִיצִין הַקָּטָן אַחֵר הַמִּילָה אֲפִי
בְּיוֹם הַיְשׁוּלִישֵׁן שֶׁחָל לְהוֹת בִּישְׁבֵּת וְאֲפִילוּ
יִשְׂרָאֵל מִבְּעוֹר הָאִישׁ וּמִחֲמַס הַמַּיִם וְכָל זְמַן
שְׁלֵא כִּילֵק יִדּוּ כֵן הַמִּילָה הַזֶּה אֲפִילוּ עַל
צִיצִין שְׁאֵינָן מִעֲבִין כִּילֵק יִדּוּ אִינוּ הַזֶּה
אֵלֵא עַל צִיצִין מִעֲבִין וְאֵלּוּ הֵן הַמִּעֲבִין
בְּשֶׁר הַחוּפָּה הַזֶּה הַזֶּה שֶׁל עֶטְרָה וְאֲפִילוּ
כִּפְקָא בְּנֵי הַזֶּה אִם נֹלָד לִשְׁמוֹנָה וְלֵא
וְאִין מִלֵּךְ אִיתוֹ בִּישְׁבֵּת רֵא
וְאִין חוּא כַּחֲתָךְ
וְאִין חוּא לִשְׁמוֹנָה
כֵּן נִמְרוּ שִׁיעֵרוּ
לְבַלְשָׁרֵנוּ שְׁלֵא

שִׁלְדָה וְאַחֵר כֵּךְ נִתְנִיעֵרָה אִין מַחֲלֵלִין עֲלֵינוּ
אֶת הַיְשֵׁבֵת וְרוֹקָא מִלָּה עֶצְמָה דְּרוּחָה עֲשֵׁבֵת
זְפִנֵי שְׁאֵי אִפְשָׁר לְעִשׂוֹתָה מִעֲרֵב בִּישְׁבֵּת
אֲבָל כִּבְשִׁמְיָה יִשְׁאֲפִישָׁר לְעִשׂוֹתָם מִעֲרֵב
יְשֵׁבֵת אִין דְּרוּחָה הַלֵּכְךְ אִם לֵא הִבִּיא סִכָּל
מִעֲרֵב יְשֵׁבֵת לֵא עִבְיָנוּ בִּישְׁבֵּת אִין דְּרוּךְ נִתְנִיעֵרָה
וְחִצְרוֹת וְקִרְפּוֹת אֵלֵא אִם כֵּן יְשֵׁבֵת בְּהֵם
אִין לֹ כְּכֹון שְׁחֹק מִעֲרֵב יְשֵׁבֵת לֵא יִשְׁחַק
אֵלֵא לְעוֹסֵם בִּישְׁמֵנוּ וְאִם לֵא עֲרֵב כַּאֲתָכוֹן
יִין וְשִׁמֵן לִיתֵן עֲלֵיהֶם לֵא מִעֲרֵבִים בִּישְׁבֵּת אֵלֵא
יִתֵן כָּל אַחֵר וְאַחֵר לְבָרוּ וְכֹון טוֹב מִיְשָׁר
כִּרְכּוֹ וְאִין עוֹשִׂין לָהּ הַלֵּיקָא לֵא נִתְנִיעֵרָה
עֲלֵיהֶם כְּמִרְטוּט וְאִם אִילוּ כוֹרֵךְ עַל אֲצַמְקִיָּה
דְּרוּךְ מִלְבוּשׁ וּמִבִּיא דְּרוּךְ חִצְרָה אֶתְּרָה אִין
אִם לֵא עֲרֵבוּ בְּהַ יְחֵד אִסּוּר לֹכֵר לְהוֹת עֲלֵינוּ
הַמִּילָה לְחַמֵּס חֲכִין לְצוּרֵךְ הַמִּוֶּלֶס דְּכֹון
יִשֵׁשׁ בּוֹ אִסּוּר אִדְּאוּרִיתָא לֵא הַתּוֹרוֹ אֲמִידָה
לְנוּ אֲבָל בְּאִיסּוּרָא דְּרַבֵּנָן כְּוֹן לְהִבְיָא
דְּרוּךְ מִבּוּי שְׁלֵא עֲרֵב מוֹתֵר לֹכֵר לְנוּ
לְהִבְיָא וְכֵן אִם הוּא לְנוּ מִים שְׁחֵנִים
בִּישְׁבֵּת לְצוּרֵךְ עֶצְמוֹ אִם יִשְׁבֵּר יִשְׂרָאֵל אִין
וְחֹמֶס אִיתָם מוֹתֵר לְרַחֲצוֹ בְּהֵם לְעִפֵּי שְׁאִסְדוֹ
דְּהַנְּעָה בְּבֵל הַנוֹף אִין מִים שְׁחֵנִים מִבּוּי
מִיָּשׁ בְּמִילָה הַתּוֹרוֹ מִלְחָה אֶתְּרָה
הַבְּהֵמָה בִּישְׁבֵּת אֲבָל מִסְרִין אִין
אוֹתָהּ לְאַחַז בּוֹלֵר שְׁלֵא יִפּוֹל לְאַרְצָה וְנִפְחָ לָהּ
בְּחוֹטְמוֹ וְנִתְקַדֵּד לְפָנוּ וּמִבִּיא מִלָּה אֶתְּרָה
מִלָּה וְיִיתֵן לְתוֹךְ רַחֲמֵיהֶם שֶׁל טְהוּרָה יִשְׁרָתְקָה
וְלֵא הַכִּדִּי שֶׁתְּקַרְבֵנוּ וּמִלְפָּן מִי שְׁלֵא עֲלֵנוּ
הַזֶּה כִּי יִשְׁתַּרְחַס עֲלֵנוּ אֲבָל לֵא בְּאַתְּרָה
אִין שְׁרִחֲקָתָה לֵא תְּקַרְבֵנוּ עוֹד אִין
הַמִּילָה לְהִבְיָא וְלֵא סִבְּן אוֹתָהּ
הַזֶּה מִבְּהַ וּכְשִׁוּס תּוֹ
הַזֶּה וְאִכָּא צַעַר אֶתְּרָה

ב

כ"ג

דילכ

ובראשי

חדש לכועד

כה שכחה יעוד

אילא כתברב א

שיש לחתום ולזה הכ

ואילא כידבר יעד דפתח

הדר לרישא דאכ שימואל

יעל דאש חדש בתפלה כחזורה

הכזון אין כחזורה אותו מאכ

דלא כצי פטר נפיעה כחזורה או

הכזון דמצי פטר נפיעה דאי בעי

בעילא אכל פו דבר שערך בה

כגור א"ח

דרך לחיות בהן אלא לרפואה ורוקח
 ששמה בהם אבל אם את שוחח
 פדכ כותר שאינו נראה אלא במקרה
 לחישק לחישת נחשים ועקרבים ונחמין כל
 על ב העין להקל וחוא שיחא כלי הנטל
 בשבת ונעם שיצא ממקומו מחורק אותו
 פיקוחנפש דוחה שבת והורח
 הריוח פשובח אפילת פליה א
 חליקה בשבת לחצר אחרת וירא שתעבור
 לחצר זרובוא להדי סכנה יכול לבנותה בדי
 שלא תעבור ואין הולכין בו ארד הרוב בנין
 תשינח נוח וישראל אחד לא כיבעיא באיתו
 ויגד רפיטיטי שאם נפל שם עליהן שמפקר
 דהיה לה קבוע וכל קבוע בכחצה על כחצה
 דאמי אלא אפי פיריש אחד בהם לחצר
 האדרת ונפל עליו שם כפקחין כיון עני שאר
 קבי ות דראשון בכקומו חשבין ליה א
 בכחצה על כחצה אבל אם נעקרו כולן
 ובשעת עקירתן פיריש ארד בהם לחצר
 אחרת ונפל עליו אין מפקחין כיון שיעקר
 קביעות הראשון כמקומו אכריכל דפריש
 כרובא פריש כי שנפלה עליו מפולת ספק
 המ ספק מת ספק שם ספק אינו שם אפילו
 תכצא לומר שהוא שם ספק נוי כפק ישראל
 מפקרין אפי שיש בו כמה ספקות ואפילו
 כצאודו כרוצין שאינו יכול להיות אלא לפי
 שניה כפקחין ובודקין עד חוכמו ואם לא
 הרנישו חיות בחוכמו אודאי מת לא שנה
 פנעו בד אישו תחלה או גתלו תחלה וי
 יצא גלוינס מתים לא יאמר כבד
 וניס אלא בודק עליהן שמי
 יים שצרו על עינות יים
 וי אין כחללין

הסכנה לומר אפלא באו אלא
 כמון בחללין ענינס את השבת
 ספנה המטרפת בס ונהר השומץ כציה ע
 כל אדם לחצילם ולחלל עליהם וכן על יחור
 הנרדף בפני נויס כציה להצלו והכצילן
 חורין בכלי זינן למקומם
 היא בחולה שיש בו סכנה
 ומהללין עליה שבת לכל מה שצריכה קרין
 לה חכנה ממקום למקום ומילדין אותה
 וכדלוקין לה הנר אפי אם היא כומא ומכל
 מקום בכל מה שיכולין לעשות מיטנין אבל
 נכרתת אין מילדא אותה בשבת אפי בשכר
 אפי בדבר שאין בו חלול שבת ובחול מילדין
 אותה בשכר אבל לא בהנס ונקראת
 וולדת מיטת שבע על המיטבה ורדס שותרת
 ויורד אבל הרבין פסק דאין זה בהם שקדם
 או וישבת על המיטבה קודם או רדס שותת
 קידס כיד כחללין עליה וכל שלשה ימים
 הראשונים אפי אכרה אין צריכה אני כחללין
 עליה את השבת אם חברותיה אומרות
 שצריכה והרביין כתב אפילו בא חכמה
 ולא הפא שאוכרין שצריבה עושים לה
 עהדברים שיעושים להיה בחול דועין הם
 כל שבעת הימים אמרה אין צריכה אני אין
 כחללין עליה כתבא בחללין עליה ככאן
 ואילך עד שלשה ימים אפי אכרה צריכה אני
 אין כחללין עליה אלא הרני הוא בשאר חולה
 שאין בו סכנה שאוכל לנו ועושה הוי שבת
 על המיטבה ומתה
 ירך רשותה

ולגישו שאין מבטו עליו שם פסח אלא אובר
בישר זה ליום טוב ונדי מקולם פירוש שלם
ראשו על ברעיו ועל קרבו אעפ שלא פירש
ואמרה לפסח אסור לעשותן ויש לי למיכר
חני חטוי לפסחא **צרינין** במסכ כופרו
חבכורות מתענין בערב פסח א
והטעם זכר לנס שניצולו ממכת בכורות
וכת אביו העורני שגם בכור לאם יש לו להתענו
כמו שהיתה המכה גם בהם ומיהו גדול
הבית אק צריך להתענות אעפ שהיתה בהם
המכה לא מחמירין כוליהאני והאיסתנוסם
מתענין כרשיאכלו מצה לתאבון והכי אית
בנמרא רב ששת הוה יתוב בתעניתא כל
מעליומא דפסחא משום דאסתניס הוה ואי
הוה אכיל ביממא לא מצי אכיל בליליא

כל חדס אסור לאכל פת מתחלת
שעה עשירית ולמעלה כדי
שואכל מצה לתאבון אבל בשר וירקי ומיני
תבשיל שרין והדמבם כתב אבל אוכל הוא
סעט פירות או ירקות אבל לא ימלא כריכו
בחן ויין כותר לשותות הן רב או מעט כי הוא
גורר תאות המאכל אבל קודם שעה עשירית
כול לאכל פת ומהו הפת שואכל חמץ אסור
בגהלת שעה חמשית ולמעלה מצה נמילא
ראית בדויש האורל מצה בערב פסח כבועל
ארוסתו בבית חמץ הלכך לא משכחת פת
שוכל לאכל אלא מצה עשירית פי שגולושה
במי פירות דדויש לא אסר אלא מצר שיוצאק
בה בלילה אגל מניה שאין יוצאק בה בלילה
כוחו לאכלה עד תמלת שעה עשירית ואם
התחיל לאכל קודם שעה עשירית ומשכה
סעודתו ער הלילה פסקו ריבם אענר בשאר
ישבתוח וימיס טיבם קוממא לן פורס מפח
ונבדק שפסח צריך להפסיק סעודתו א
בנקירת שולחן ורב אלפאס פסק דאק

כפסח צריך להפסיק בעקירת שולחן
וברכת המזון אלא פורש כפה ומקריש על
הכוס ואינו מברך עליו בפיה ומברך ברכת
המוציא ונוכר סעודתו ויש אומרים שגם
ברכת המוציא אין צריך לברך אבל ריבכת
שצריך לברך ברכת המוציא וכן כתב בעל
הלכות גדולות ולזה הטכום אאול **ויקרא**
שלחנו ערוך מבשר יום כדו לאכל
מיד בשתחשך אם הוא בבית המדרש
יקום משה שמצוה למהר ולאכל בשביל
התינוקות שלא ישנו אבל לא יאכל קודם
שתחשך אינר בשאר ישיבתות וימיס טיבם
יכולין להוסיף מחול על הקריש פסח שאנו
רומן אכילת מצה אינו אלא בלילה דומיא
דפסח ויסדר שלחנו עפה בכלים נאים לפי א
כחו ויכין מקום מושבו שישב בהסבה דרך
חירות וכתב אביו העורני בזמן הזה שאין
תלות בארצנו להסב וישב כדרכו ואין צריך
להסב וכישהוא מסב לא יטה על גבו ולא על
פניו ולא על ימינו אלא על שמאלו ומדיש
דישבם מפני שצריך לאכול בימינו ולפי זה
איסר יד ימינו וישב על ימינו ודיש פי הטעם
שלא יקדים קנה לוושט ולפי זה אין חילוק
בין איסר לאחר אישה אנה צריכה הסבה
ופרישם מפני שאימת כעלה עליה ולפי זה
אלמנה ונרושה בעוהסבה ובהלכות גדולות
כתב משוכר לאו ארוחא דאשה למינא ולפי
זה כל אשה אנה צריכה הסבה אישה
חשובה צריכה הסבה בן אצל אביו צריך
הסבה אפיו הוא רבו מובהק תלמד לפני רבו
אין צריך הסבה אפיו אינו רם מובהק אלא אם
כן נתן לו רבו רשות חשמש צריך הסבה
וכל מי שצריך הסבה אם אבל ושתה בלא א
הסבה לא יצא וצריך כל אדם לשתות ד
כוסות על הסוד שנפריש שתאן זה אחר זה

ד
דש

דרכך

ת בעלך

זכור ברצה

זנא אשר לאדם

עמא ישאל ליה

עשרונו ונוט אף ליה

אא ואם טעה ולא הזכיר

אז באו אכה ענתן שבתות

אשראל באהבה לאות ולברית

אשבת טעה ולא הזכיר בה

אזכ טוב אומר באו אכה אשר

אבס לעמו ישראל לשישון

באינקרטי ישראל והזכיר כתיב

בלשון דבר ואפילו באותו מקום לא יאכלו
אחריו שום דבר. ואפיקומן הוא לנו במקום
ההוא הלא יאכלו לא יעקרו ממקו
למקום ולא יאכלו אחריו שום דבר אפי' באותו
מקום. ואם לא יאכלו לא יאכלו וישנו כל
בני התורה חשוב בהסח הדעת ולא יאכלו
אחריו כלום ולא יאכלו עוד ממנו אפי' באותו
מקום דחשוב במקום אחר. אבל אם ישנו
מקצת אם לא נשתקעו בשניה אלא נהנמנו
מעט לא חשי סלוק ומותרין לאכול עוד ממנו
אפי' אותן שנתנמנו אבל אם נשתקעו בשנה
חשיב סלוק ולא יאכלו אותם שישנו. והר
יונה כתב דוקא בישנו כולם יש חלוק בין
ישנו לנתנמנו דנתנמנו יאכלו וישנו לא
יאכלו אבל ישנו מקצתם אפי' ישנת קבע
יאכלו. וכן כתב הרמב"ם. וא"ל כתב בספר
ראשונה: **ואחר** כד מוזנין כוס שליש **ת**
ומברך עלע ברכת המזון א
ומברך בורא פרי הנפן וישותהו בהכבה. ולא
ומברך אחריו לדעת א"ל. ואם שתאו בלא
חסבה צריך לשתות פעם אחת בהסבה א
ולא ישתה יין בינו ובין כוס רביעי. ומצוה להוד
אחד זמן דהכי אית במדרש תלים הקודאם
ההלל צריכין שיהיו שלשה שיהא אחד אומר
לשנים הודו. וכתב א"ל ולא נהנו כן ואי
מישום הודו לומר משלשה כפי באשתו ובניו.
שהגיעו לחנוך. **כוס** רביעי נומר עלע **ע**
ההלל ומתחיל לא לנו בלא ברכה
ונו. ואומר עליו ברכת השיר. ופליגי באי א
ברכת השיר רב יהודה אמר יהללך וחיותם
מלך מהולל בתושבחו ודיוחנן אמר נשמת כל
היוחותם בישתבחה. וכתב רב אלפס דמנהגא
ברבי יהודה. ורשב"ם כתב כיון דלא איתמר
הלכתא לא כמר ולא כמר עבדען בתרויהו
וחותמין בהלל באז מלך מהולל בתושבחות.

ואומר הלל הגדול ונשמת וחיותם שש. בא
מלך מהולל בתושבחו. ובהלל הגדול קייכ לן
ברבי יהודה מהודו לוי. עד על נהרות ישחככו
כי לעולם והר חיים כהן לא היה חותם בהללוד
באזכור. אלא היה אומר עד כי מעולם עד
עולם אתה אל. והיה אומר הלל הגדול ונשמת
וחיותם כילמה וחתום שני פעמים בענין אחד
וכן היה נוהג א"ל וישותה כוס רביעי בהכבה
בלא ברכה ומברך אחריו על הנפן. ואם א
שתהו בלא חסבה צריך לשתות פעם אחת
בהסבה ומברך לפניו בורא פרי הנפן. לפי א
שהקיה דעתו מלשתות עוד. וכוס חמישי **ל**
הוזכר לפי רשב"ם דאין לעשותו ולכך **פ**
שאומר הלל הגדול על כוס רביעי. וכך דאח
מדברי רבי האמ"ל שנישאל מלפניו אשבחן
לרבי סעדיה ז"ל שאמר מי שרוצה לשתות כוס
חמישי ולומר עליו הלל הגדול ינח יהללוד
ויאמר לאחריו. אבל עכשיו בא תלמידים
ואמרו ישעל כל כוס וכוס צריך ברכה לאחריו
כמו לפניו ואומר יהללך אחר ההלל וחיותם
מלך מהולל בתושבתות. וישותין כוס חמישי
ואומר עליו הלל הגדול וחיותם בנישמת הבורח
והשני ברבי סעדיה כד הם ומנהג נפח הוא
אבל אנו לא נהנו בכוס חמישי כל עיקר. והני
תלמידים מברכי א' אחר ההלל ואחר אחר הלל
הגדול ורבי סעדיה ודילכון עדיפא כדלהון דלא
אמור רבנן שתי ברכות עב. והעולם נהנו בו
לעשותו רשות. וכן כתב רב יוסף טוב עלם
שאם הוא תאב לשתות יעשה כוס חמישי
וכן כתב רב שר שלום כוס חמישי רשות אם
רצה לשתות ישתה ואומר עליו יהללך. וכן
ישדר רב כהן צדק ורב משה וכן כתב רב עמרם
דאח מדעתם מי שירצה לעשותו חותם א
בהללוד אחר ההלל ואומר על החמישי א
נשמת וחיותם. וכיון דאיכא פלגתא דרביבונת

שלא כסדר לא יצא ושיעור הכבוד רב בעל זמרת
הכלל שיכולנו הוא אדכו כרוחב פחדים וכן
רחבו ונכהו כראש בנורלים וחציגודל וחומש
גודל ואן צדו שישתחבלו אלא רובו ואם הין
חזק צדו למען ושיעורו רביעי לאחר שימננו
ואם שתאו חניצא ובלבר שיהא בו רביעית
וישתה רובו ויין שלנו לכתחלה אין צריך
מונה ואיתא בירושלמי שמצוה לחזר אחר
יין אדום ויראה להלבן משובח כן
האדום שהוא קודם ויין מבושל כתב רבינו
האמי שאין יוצאין בו וכבר כן עליו שהכל
ובירושלמי יש שיוצאין במבושל ובקונדטון
ואפילו אין לו אלא כזון שתי סעודות יכבד
מקח יין לארבעה בוסות אעפ"י שצריך לקבל
אחר כך כן הצדקה ואחד אנשים ונישים
חובות בהן וככל מצות הנהגת באותו א
לולה כנון מצה ומדור וגם התינוקות טוב
ליתן לכל אחד כוס לפננו ומצוה לחלק להם
קליות ואגוזים כרי שראו שינוי וישאלו
לחזן לו כוס ראשון ומבדל עליו א
תחלה בורא פרי הנפן ואחר
כך קרוי שיום ושהחיינו ואינו מבדל שיעשה
נסים לפני שיעתיד לאמרו בהנהגה ואם חל
בשבת אומר ויכלו ואם חל במוצאי שבת
סימן יקנהו יין קרוי שני גר הבדלה זמן
ונוסח ההבדלה באי אמה המבדל בין קדש
לחול ובין אור לחישך ובין ישראל לגוים ובין
עם הישביעי לשישת ימי המעשה בין קדושת
ישבת לקדושת יום טוב הבדלת ואת יום
השביעי משישת ימי המעשה הקדשת א
והבדלת והקדשת את עמך ישראל א
בקדושתך באי המבדל בין קדש לקדש
זיוותה בהסבה לא הסב צדק לשתות פעם
אחרת בהסבה ואינו מבדל אחרע על הנפן
ועל פרי הנפן ואם ירצה לשתות אפילו כמח

נוסית חרשות בשן וכתב אבן העזרי שיוכח
את לבו שלא יצטרך לברך פעם שנית שלא
יהא כמוסף על הדרכות וכן כת' הרמ"מ
ששאלוהו אם זכולק לברך על שניין הטוב
וחמטב בלל פסח והשיב שיכולק לברך
שיאנו נראה כמוסף רק אם יבדל בורא פרי
הנפן כמו שמבדל על ארבעה הכוסות והם
הולכין לששתן שמצדיכין לברך בורא פרי
הנפן על כל כוס וכוס הלבך מסתבר להו
לכומר שאם יבדל יותר שנראה כמוסף אבל
לדעת א"א ז"ל שאין צריך לברך בפ"ה על כל
כוס וכוס אן חלוק אן יבדל אן לאו שאם
אנו חושבין אותו כמוסף אפילו בלא ברכה
נמי ומביאין לפננו קערה ישבה שלשה מצות
ומדור וחרוסת ושאר ירקות מאי זה בין א
שירצה ושני תבשילין מדור זכר לויכררו את
חיהם ואלו הן ירקות שיוצאין בהן ירי חובד
מדור חזרת ועולשין תמכה וחרחבנה ומדור
ויוצאין בעלין שלהן ובקלחן אלא שבעלין אין
יוצאין אלא אם כן הן לחין ובקלחן יוצאין בין
לחן כן יבשין אבל לא כבושין ולא שלוקין ולא
מבושלים וכולן מצטרפין לכזית שהוא שיעור
שלהן ועיקר המצוה בחזרת ואם אין לו חזרת
וחזר אחר ראשון ראשון כפי הכרר שיטתן א
במיטנה והחרוסת הוא זכר לט"ס שהוא
אבותינו משתעבדין בלל צדק לעשותו
עב זכר לט"ט ומרברים חמוצים זכר לתפוח
דכתוב תחת התפוח עוררתך וזכר למדור
ואיתא בירושלמי אית דעביד לה רבה זכר
לדם ופרש"ה ה"ח חזאל רחא והא איתנה א
מתחלה עושין אותה עבה ואחר כך מרככין
אותה בחומץ ונותנין בה תבלין כגון קנמון
וטנבל הרומק לתבן זכר לתבן שהיו מנבלין
בו המטט ונותנין בו תפוח זכר לתפוח התפוח
עוררתך ואגוזים אלגנת אגוז יודתני ותאנח

טוב למעט בברכות ומי שרצה לעשותו לא
יחתום אחר הלל ויאמר עליו הלל הגדול א
ונשמת וחתום וכן כתב הר"ן ונאמר כתב
א"א הרא"ש ז"ל וראה מדברי רבינו יוסף טוב עלם
שאסור לשתות אחר ארבעה כוסות וכן כתב הר"ן
דבאלפס בתרדאכל כל מיני פירות אכלין
בסוף כזית מצה דמינטרא ולא טעמין בתר
הכי כלום בדמכסא דברכת מונא ובכסא א
דהלולא ומאן דצחי ליה ליה רשותא למישרגי
חכרא אלא מיא וכן כתבו כל הנאונים ותימ
כנא לן הא דהא לא קאמר אלא אין בפטרין
אחר הפסח אפיקומין היינו שלא לאכול אבל
לשתי שתי ומה שפשוט הוא שלא א
לשתות ופירוש הר"ן טעם למנהג לפי
שחייב אדם לעסוק כל הלילה בהלכות הפסח
ובציאת מצרים ולספר בנסים ונפלאות א
שעשה ה' ליה לאבותינו ע"י שתחטפנו שנה ואם
משה וישתכר והביא אתא בתוספתא חמב
אדם לעסוק בהלכות פסח וביציאת מצרים א
כל הלילה והו' שישנינו מעשה בר אליעזר
ור' יהושע וכו' שהיו מספרין ביציאת מצרים כל
הלילה **כתב** דבאלפס מאן דלית ליה
א"א כזית דמינטרא אכיל ברוש דלא
מינטר ומביד עליה המוציא ולבסוף מברך על
כזית דמינטר לאכול מצה והדר כריך מצה
וכרור ואכיל בלא ברכה ותימ עליו א"א ז"ל לפי
סברתו שאוכל כזית דמינטר לבסוף הואך
יעשה ברכה אחר שאכל כזית דמינטר
וואכל שאינו שבור אחריו ויבטל טעם מצה א
דיותר כסתבר לפי סברתו להנחה הברכה א
שאנה אלא זכר למקדש כמה שיבטל טעם
מצה ישבפיו וכן כתב הר"ן ונהי שאכל כזית
דמינטר באחרונה ויברך עליו על אכילת מצה
ולא יאכל אחריו כלום ובעל העטור כתב
שאכל כזית דלא מינטר ויברך עליו המוציא

עמ

ועל אכילת מצה ויאכל דמינטר בסוף בלא
ברכה וא"א ז"ל כתב שאכל מיה כזית דמינטר
כדי שאכל ב"ה לתאבון ויברך עליו המוציא
ועל אכילת מצה ואינו הוי ש"אם יאכל לבסוף
דלא מינטר **כתב** דבאלפס מאן דלית
ליה חמרא בליל הפסח מקדש אויפתא והכי
עבר שרי המוציא ובצע לרפתא וכנ"ד די א
עליה עד דנמר קדושא ומברך לאכל מצה
והדר אכל לשאר ידקו ועקר לפתורא ואומר
מה נשתנה ובל ההגדה עד גאל ישראל א
ומברך אמרור והדר כריך מצה ומרור ואכיל
בלא ברכה והר"ן נאמר כתב שאינו מברך
בשעת קדוש אלא הכוציא ונמר הקדוש
ואוכל ומטבל בירקות ונמר ההגדה ואחר א
כך מברך על אכילת מצה ועל אכילת כרור
ובעל העטור כתב שמד בקדוש אחר שברך
המוציא וברך על אכילת מצה ונמר הקדוש
ואוכל ובין שאוכל מצה יאכל כרור כד
שאין להפסיק בין אכילת מצה לאכילת כרור
עב. ואילו דמסתפינא הוינא אכר שיבטל
בירקו מיד בלא קדוש ואחר כך יסדר ההגדה
והלל עד למענינו מים ויקדש ויברך המוציא
ומבור הקדוש ויברך על אכילת מצה ויאכל
ואחר כך כרור כסדר. שאם יקדש מיד צריך
לאכל מצה מיד ולברך עליה וכרור אחרונה
מיד שאין להפסיק בין מצה לכרור ונמצא א
מישנה כל הסדר. ועוד אם מקדש מיד נמצא
שאפי' טיבול הראשון הוא אחר המוציא ואין
כאן הכירא לתנוקות. הולכך נושב לטעום
קודם הקדוש לקיים המצוה בסדר מנה א
שישנה כל הסדר. ובן דאה דעת רב נטרונאי
ישבתב ואם אין לו יין סודר ההלל וההגדה על
הפת כן מה נשתנה וחותם ומברך המוציא
ולאכל מצה ונמר סעודתו. כתב בגל היינו
מי שאין לו יין עבר אדרבנן דאמ' ולא נפתחו לו

270

1717

3. 1717

1717

A. J. J. J. J. J.

These leaves belong to the edition marked
as Lisbon? 1490? in Van Steaalen's Cat.
of the Brit. Mus.

26 Burton Rd, Kilburn

N.W.6

London June 13th 1919

Dear Prof. Marx,

I have consulted the *Fur Orak Kayyim*, Lisbon². 1490², at the British Museum. It caused me no trouble whatever as, for the purpose of my studies, I am a frequent reader at the Museum.

I am pleased fully to confirm your surmise that your two leaves are of the same edition. The lines you have cited exactly correspond in each instance to those of the copy I had before me. I return the page you have enclosed. You will see that I have verified each instance.

You have also rightly suggested that two leaves are missing in between those at your Library. In the Museum copy the chapters are also marked on the margin in Ms. Ch. 485 is marked towards the bottom of the previous column (on the second of the two leaves missing in your fragment) while nos. 486-90 are given on the folio corresponding to your second one.

With kind regards

Yours sincerely

J. Mann

P.S. I trust that by the time you read these lines my letter of the 8th inst. will have reached you.

line 1 fol. 1 verso

L 1 וליצא אין מצויר: עליו אם פסח אלא חומר

L 5 הני חייגי לפסחא. צמק קופרי

L 6 הזכורות מתעטן. צערב פסח

L ^{last} (35) צעקרת אולחן. ורב אלפאס פסק דהרף

fol. 2

L 1 צפסח אין כרדך להפסיק צעקרת אולחן.

L ^{last} כוסות על המדר אנפראי. אמתן זה אחר זה

fol. 1 verso

L 1 אלא כסדר אלא יאל ואיעוד הכום רביעי ומדת

fol. 2

L 10 כוסות הראות צידוי וכתב ח' צ' העזרי איכון

fol. 2 verso

L 1 כל אפר דבר ואפילו צאותו מיקום לא יאכלו

fol. 2

L 1 ועומר הלל גדול ונאמת וחותם אמת צח

L (184) וכוס חצאי new paragraph for

fol. 1 verso

L 1 אגוז למעט צברכות. ואי איכא לעגנת לא

fol. 2

L 1 יעל אכילה אשה. ויאכל דמי נטר צקור